



Sporočilo za javnost V Luxembourg, 12. september 2019

Nedavni načrti EU na področju obrambe vključujejo tveganja za smotrnost, ugotavljajo revizorji v svojem pregledu

Glede na nov pregled Evropskega računskega sodišča sedanje vojaške zmogljivosti držav članic in njihovo sodelovanje ne dosegajo nove ravni ambicij obrambne politike EU. Revizorji svarijo, da so sinergije med pobudami EU ter drugimi obrambnimi in varnostnimi okviri ključnega pomena. Zlasti je bistveno vprašanje, ali bo EU sposobna dopolnjevati Nato ter preprečiti podvajanje in prekrivanje. Nedavne pobude na ravni EU in predlagano povečanje financiranja vključujejo tveganja za smotrnost.

Kar zadeva evropsko obrambo, države članice vajeti še vedno držijo močno v svojih rokah, poleg tega pa je bilo do leta 2014 na ravni EU le malo ukrepanja. Zaradi nedavnih mednarodnih dogodkov ter iz gospodarskih in industrijskih razlogov pa je evropsko obrambno sodelovanje dobilo nov zagon. Na podlagi globalne strategije EU iz leta 2016 ter njenega izvedbenega načrta za varnost in obrambo se je začelo izvajati več pobud in mehanizmov. V tem kontekstu je Evropska komisija predlagala občutno povečanje proračuna EU za obrambo in zunanjo varnost: 22,5 milijarde EUR za obdobje 2021–2027 v primerjavi z 2,8 milijarde EUR za obdobje 2014–2020.

Po mnenju revizorjev obstaja tveganje, da za takšno povečanje porabe EU niso bili vzpostavljeni primerni kontrolni sistemi. Priznavajo tudi, da je obramba področje, ki predstavlja osrednji del nacionalne suverenosti. Zdi se, da obstajajo jasne strateške razlike med državami članicami EU, katerih dojemanje varnostnih groženj in vizije o vlogi EU v obrambi se lahko razlikuje. Države članice imajo tudi različna pravila delovanja in zelo raznolika stališča o uporabi vojaške sile. Revizorji menijo, da so v tem kontekstu nekateri pojmi, kot sta strateška avtonomija in evropska vojska, še vedno ohlapni in nejasni.

Dodajajo, da je bistveno zagotoviti skladnost pobud EU in sinergij z drugimi obrambnimi in varnostnimi okviri. To še posebej velja v zvezi z Natom, ki za 22 držav članic ostaja primarni okvir kolektivne obrambe. Bistveno vprašanje je, ali je EU sposobna dopolnjevati Nato ter tako preprečiti podvajanje in prekrivanje svojih funkcij.

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila pregleda, ki ga je opravilo Evropsko računsko sodišče. Cel dokument je na voljo na www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

„Obramba vključuje vzpostavitev dejanskih vojaških zmogljivosti z jasnim potencialom za odvrčanje morebitnih groženj,“ je povedal član Evropskega računskega sodišča Juhan Parts, pristojen za pregled. „Brez dejavnikov, ki so ključni za uspeh, in brez določitve jasnih ciljev obstaja tveganje, da bodo sedanje obrambne pobude EU ostale mrtva črka na papirju in brez rezultatov.“

Kar zadeva obrambne zmogljivosti, obstaja očitna vrzel med tem, kar se od držav članic pričakuje, in tem, o čemer se lahko dogovorijo in kar lahko uresničijo. Revizorji poudarjajo, da so nezadostne naložbe v nacionalne proračune za obrambo in njihovo zmanjševanje v zadnjih letih negativno vplivali na vojaške zmogljivosti v EU, za katere je značilna tudi visoka raven podvajanja in razdrobljenosti. Razmere še otežuje pomanjkanje skupnih tehničnih standardov, kar negativno vpliva na interoperabilnost različnih oboroženih sil v Evropi. Na splošno države članice s svojimi sedanjimi vojaškimi zmogljivostmi ne dosegajo ravni vojaških ambicij EU, za zapolnitev te vrzeli v zmogljivosti pa bi bilo potrebnih več sto milijard evrov, če bi se morala Evropa braniti brez zunanje pomoči. Izstop Združenega kraljestva iz EU bi ta položaj še poslabšal, saj Združeno kraljestvo v Evropi za obrambo porabi največ, in sicer približno četrtno skupnih odhodkov držav članic EU.

V zadnjih letih je bilo vzpostavljenih več pobud in mehanizmov, povezanih z obrambo, vključno s stalnim strukturnim sodelovanjem (PESCO), usklajenim letnim pregledom na področju obrambe in Evropskim obrambnim skladom. Te pobude in predlagano povečanje sredstev na ravni EU in nacionalnih proračunov predstavljajo bistveno spremembo. Vendar je njihov uspeh v veliki meri odvisen od več ključnih pogojev, ki po mnenju revizorjev še niso izpolnjeni in se nanašajo zlasti na:

- uspešen proces EU za načrtovanje,
- udeležbo držav članic,
- učinek na dejanske potrebe po zmogljivostih,
- okvir upravljanja in odgovornosti.

Pojasnila za urednike

V pregledu so predstavljena in analizirana dejstva v zvezi s specifičnim vprašanjem. Pregled ni revizija.

Pregled Evropskega računskega sodišča št. 9/2019 – Evropska obramba – je na voljo na spletišču Sodišča (eca.europa.eu) v 23 jezikih EU.

Kontaktna oseba za medije za ta pregled

Vincent Bourgeois – E: vincent.bourgeois@eca.europa.eu
T: (+352) 4398 47502 / M: (+352) 691 551 502